

Υπόθεση C-543/19

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

16 Ιουλίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Finanzgericht Hamburg (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Ιουλίου 2019

Προσφεύγουσα:

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

Καθού:

Hauptzollamt Hamburg

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ – Συνέπειες εσφαλμένης μνείας της απόφασης που προβλέπει την απαλλαγή στο αρχικό τιμολόγιο αναλήψεως υποχρέωσης – Παραδεκτό της μεταγενέστερης υποβολής διορθωμένου τιμολογίου αναλήψεως υποχρέωσης

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Αποκλείεται, υπό τις περιστάσεις της διαφοράς της κύριας δίκης, η απαλλαγή από τον επιβαλλόμενο με το άρθρο 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/82 δασμό αντιντάμπινγκ δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού για τον λόγο ότι, στο τιμολόγιο αναλήψεως υποχρέωσης που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1,

στοιχείο β΄, του κανονισμού αυτού, δεν αναγράφεται η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/87 η οποία μνημονεύεται στο σημείο 9 του παραρτήματος του εν λόγω κανονισμού, αλλά η απόφαση 2008/899/ΕΚ;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησως στο πρώτο ερώτημα: μπορεί ένα τιμολόγιο αναλήψεως υποχρέωσως το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις του παραρτήματος του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/82 να προσκομιστεί στο πλαίσιο διαδικασίας επιστροφής δασμών αντιντάμπινγκ, προκειμένου να επιτευχθεί η απαλλαγή από τον επιβαλλόμενο με το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού δασμό αντιντάμπινγκ δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: ΚΤΚ), όπως τροποποιήθηκε εσχάτως με τον κανονισμό (ΕΕ) 952/2013 της 9ης Οκτωβρίου 2013, ιδίως το άρθρο 78

Κανονισμός (ΕΚ) 2320/97 του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 1997, για την επιβολή οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων σωλήνων χωρίς συγκόλληση από σίδηρο ή μη κραματοποιημένο χάλυβα, καταγωγής Ουγγαρίας, Πολωνίας, Ρωσίας, Τσεχικής Δημοκρατίας, Ρουμανίας και Σλοβακικής Δημοκρατίας, για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1189/93 και για την [περάτωση] της διαδικασίας όσον αφορά τις εισαγωγές καταγωγής Δημοκρατίας της Κροατίας, ιδίως το άρθρο 2, παράγραφος 2

Κανονισμός (ΕΚ) 1193/2008 του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2008, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ και την οριστική είσπραξη προσωρινού δασμού που επιβλήθηκε στις εισαγωγές κιτρικού οξέος καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Απόφαση 2008/899/ΕΚ της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2008, για την αποδοχή της ανάληψης υποχρέωσης που προτάθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας αντιντάμπινγκ όσον αφορά τις εισαγωγές κιτρικού οξέος καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2012/501/ΕΕ της Επιτροπής της 7ης Σεπτεμβρίου 2012

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/82 της Επιτροπής, της 21ης Ιανουαρίου 2015, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές κιτρικού οξέος καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, μετά από επανεξέταση, ενόψει της λήξης της ισχύος των μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) 1225/2009 του Συμβουλίου, και μερικών ενδιάμεσων επανεξετάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) 1225/2009, ιδίως άρθρα 1 και 2, καθώς και σημείο 9 του παραρτήματος

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/87 της Επιτροπής, της 21ης Ιανουαρίου 2015, για την αποδοχή των αναλήψεων υποχρεώσεων που προτάθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας αντιντάμπινγκ όσον αφορά τις εισαγωγές κιτρικού οξέος καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας

- 1 Η προσφεύγουσα ζητεί την απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ για την εισαγωγή κιτρικού οξέος από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (στο εξής: ΛΔΚ).
- 2 Στις εισαγωγές κιτρικού οξέος καταγωγής ΛΔΚ επιβαλλόταν αρχικώς δασμός αντιντάμπινγκ με βάση τον κανονισμό 1193/2008. Προκειμένου να απαλλαγεί από τον δασμό αυτόν, η Weifang Enseign Industry Co. Ltd. (στο εξής: Weifang) υπέβαλε στην Επιτροπή προσφορά αναλήψεως υποχρεώσεως την οποία δέχθηκε η Επιτροπή με την απόφαση 2008/899 (στο εξής: αρχική προσφορά αναλήψεως υποχρεώσεως).
- 3 Τον Νοέμβριο του 2013, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επανεξετάσεως του δασμού αντιντάμπινγκ. Στο πλαίσιο αυτό, η Weifang υπέβαλε νέα προσφορά αναλήψεως υποχρεώσεως.
- 4 Η προσφεύγουσα και η Weifang συμφώνησαν, με τρεις συμβάσεις της 9ης, της 13ης και της 15ης/16ης Ιανουαρίου 2015, την παράδοση συνολικά 360 τόνων κιτρικού οξέως έναντι 884,70 ευρώ ανά τόνο. Η ελάχιστη τιμή εισαγωγής που είχε καθορίσει η Επιτροπή για το πρώτο τρίμηνο του 2015 βάσει των προσφορών αναλήψεως υποχρεώσεως της Weifang ανερχόταν σε 878,60 ευρώ ανά τόνο. Το κιτρικό οξύ απεστάλη στις 30 Ιανουαρίου 2015 από τη ΛΔΚ.
- 5 Με δώδεκα τελωνειακές διασαφήσεις της 10ης και της 11ης Μαρτίου 2015, η προσφεύγουσα δήλωσε τους 360 τόνους κιτρικού οξέως της δασμολογικής κλάσης 2918 1400 00 0 με τον πρόσθετο κωδικό TARIC A882 προκειμένου να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία. Κατόπιν αιτήματος του καθού, η προσφεύγουσα προσκόμισε τα σχετικά τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως της Weifang της 29ης Ιανουαρίου 2015 (στο εξής: αρχικά τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως). Στο πλαίσιο αυτό έγινε μνεία, μεταξύ άλλων, και της «Decision 2008/899/EC».
- 6 Δεδομένου ότι τα αρχικά τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως παρέπεμπαν στην απόφαση 2008/899 αντί της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/87 που τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιανουαρίου 2015, το καθού αρνήθηκε την ζητηθείσα απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ και καθόρισε δασμό αντιντάμπινγκ για τις ανωτέρω εισαγωγές βάσει του γενικού δασμολογικού συντελεστή αντιντάμπινγκ ύψους 42,7 % εκδίδοντας δώδεκα πράξεις επιβολής εισαγωγικών δασμών της 10ης και 11ης Μαρτίου 2015.
- 7 Η προσφεύγουσα ζήτησε την επιστροφή του δασμού αντιντάμπινγκ και στο πλαίσιο τούτο υπέβαλε διορθωμένα τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως. Αυτά διαφέρουν από τα αρχικά τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως μόνον ως προς το

ότι η μνεία της «Decision 2008/899/EC» αντικαταστάθηκε από τη μνεία της «Implementing Decision (EU) 2015/87».

- 8 Το καθού αρνήθηκε την επιστροφή, διότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις απαλλαγής από τον δασμό αντιντάμπινγκ, καθόσον τα αρχικά τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως περιείχαν εσφαλμένη μνεία της αποφάσεως 2008/899. Συναφώς, είναι κρίσιμος ο χρόνος αποδοχής της τελωνειακής διασαφήσεως. Τούτο επιβεβαιώνει και η απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2014, Baltic Agro (C-3/13, EU:C:2014:2227).
- 9 Η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως του καθού ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Εξακολουθεί να ζητεί πλήρη απαλλαγή από τους δασμούς αντιντάμπινγκ και υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι επιτρέπεται μεταγενέστερη υποβολή διορθωμένου τιμολογίου αναλήψεως υποχρεώσεως.

Συνοπτική παράθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 10 Τίθεται το ζήτημα αν τα τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξετάσεως της τελωνειακής διασαφήσεως πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82. Κατά τη διάταξη αυτή, η απαλλαγή προϋποθέτει την υποβολή τιμολογίου αναλήψεως υποχρεώσεως. Τούτο είναι εμπορικό τιμολόγιο που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία και τη δήλωση που προβλέπονται στο παράρτημα του εν λόγω κανονισμού. Λαμβανομένου υπόψη του κειμένου των αρχικώς υποβληθέντων τιμολογίων αναλήψεως υποχρεώσεως, είναι σαφές ότι δεν πληρούνται οι απαιτήσεις του σημείου 9 του παραρτήματος του κανονισμού. Πιο συγκεκριμένα, δεν αναγράφεται σε αυτά η εκτελεστική απόφαση 2015/87, αλλά η απόφαση 2008/899. Ωστόσο, η εσφαλμένη αυτή αναγραφή ενδέχεται να μην αποκλείει την απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 11 Υπέρ του αποκλεισμού του δικαιώματος απαλλαγής λόγω μνείας αποφάσεως που δεν ίσχυε κατά τον χρόνο της εισαγωγής συνηγορεί ο ερμηνευτικός κανόνας, βάσει του οποίου οι εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά (αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2014, Baltic Agro, C-3/13, σκέψη 24, και της 22ας Μαΐου 2019, Krohn & Schröder, C-226/18, σκέψη 46).
- 12 Κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου όμως ο ανωτέρω ερμηνευτικός κανόνας πρέπει να εφαρμόζεται υπό το φως της αρχής της αναλογικότητας. Συναφώς, η γενική εισαγγελέας J. Kokott επισήμανε στις προτάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2018 στην υπόθεση Vetsch (C-531/17, σημείο 50) ότι η γένεση υποχρεώσεως καταβολής ΦΠΑ κατά την εισαγωγή συνιστά παρέμβαση στην επιχειρηματική ελευθερία που κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Το ίδιο θα έπρεπε να ισχύει και για τη γένεση υποχρεώσεως καταβολής δασμού αντιντάμπινγκ. Επομένως, ο περιορισμός της επιχειρηματικής ελευθερίας ο οποίος συνίσταται στην άρνηση απαλλαγής από δασμό αντιντάμπινγκ θα επιτρεπόταν, βάσει του άρθρου 52, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, μόνον εάν ήταν αναγκαίος και ανταποκρινόταν πράγματι σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση.

- 13 Επίσης, ανεξαρτήτως του αν η άρνηση της απαλλαγής από δασμό αντιντάμπινγκ συνιστά παρέμβαση σε θεμελιώδες δικαίωμα της προσφεύγουσας, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι προϋποθέσεις της απαλλαγής στο άρθρο 2 του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 επιβάλλεται να ερμηνεύονται υπό το φως της αρχής της αναλογικότητας. Στη νομολογία του Δικαστηρίου διευκρινίζεται ότι η ανάκληση της αποδοχής προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως πρέπει να εκτιμάται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2012, Usha Martin, C-552/10 P, σκέψη 32). Το ίδιο πρέπει να ισχύει και για την ερμηνεία ενός κανόνα που εμπίπτει στο νομικό πλαίσιο περί επιβολής δασμών αντιντάμπινγκ και προβλέπει χορήγηση απαλλαγής. Στο πνεύμα αυτό, το Δικαστήριο έχει επισημάνει, σε σχέση με ευνοϊκή μεταχείριση κατά την εφαρμογή δασμών αντιντάμπινγκ, ότι για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, Tigers, C-156/16, σκέψη 21, με παραπομπή στην απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2016, Hemming κ.λπ., C-316/15, σκέψη 27· απόφαση της 14ης Ιουλίου 2016, Verband Sozialer Wettbewerb, C-19/15, σκέψη 23).
- 14 Τούτο δεν αντιβαίνει στην αιτιολογική σκέψη 186 του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 στην οποία παραπέμπει το καθού. Ασφαλώς, από τη σκέψη αυτή απορρέει ότι η αγορά αγαθών από κατασκευαστή του οποίου η προσφορά αναλήψεως υποχρεώσεως έχει γίνει δεκτή από την Επιτροπή δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ. Κατ' αυτόν τον τρόπο όμως καθίσταται σαφές ότι η απαλλαγή εξαρτάται από το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 2 του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82. Δεδομένου ότι η αιτιολογική σκέψη προϋποθέτει τη συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών, δεν δύναται να συμβάλλει στην ερμηνεία τους.
- 15 Από την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας προκύπτει κατ' αρχάς ότι κάθε ελάχιστη παρέκκλιση από το γράμμα του σημείου 9 του παραρτήματος του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 δεν επαρκεί για να προκαλέσει αποκλεισμό της απαλλαγής. Ως προς τούτο συμφωνούν και οι διάδικοι της κύριας δίκης. Κατά την εκτίμηση του τμήματος, οι παρεκκλίσεις από το γράμμα του σημείου 9 δεν θα έπρεπε να αποκλείουν την απαλλαγή, εάν δεν θίγουν τον σκοπό της υποβολής του τιμολογίου αναλήψεως υποχρεώσεως.
- 16 Ο σκοπός της υποβολής του τιμολογίου αναλήψεως υποχρεώσεως συνίσταται στον αποτελεσματικό έλεγχο τηρήσεως της προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2014, Baltic Agro, C-3/13, σκέψη 29· ομοίως

και η αιτιολογική σκέψη 184 του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82). Εσχάτως, το Δικαστήριο επισήμανε την ιδιαίτερη σημασία που έχει, συναφώς, η παραπομπή στην ορθή εκτελεστική απόφαση (απόφαση της 22ας Μαΐου 2019, Krohn & Schröder, C-226/18, σκέψη 55). Επομένως, η απαλλαγή θα έπρεπε να χορηγείται, κατά κανόνα, μόνον όταν στο τιμολόγιο αναλήψεως υποχρεώσεως λαμβάνεται υπόψη η απόφαση περί αποδοχής προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως η οποία ισχύει κατά τον χρόνο εισαγωγής.

- 17 Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της προκειμένης περιπτώσεως, η μνεία της μη ισχύουσας αποφάσεως δεν έθιξε και δεν μπορούσε να θίξει την επανεξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεων. Πράγματι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν περιορίστηκε η δυνατότητα των γερμανικών τελωνειακών αρχών να επανεξετάσουν την τήρηση των όρων απαλλαγής.
- 18 Επίσης, τηρήθηκαν οι όροι της προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως που ίσχυε κατά την εισαγωγή αγαθών. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή ενημέρωσε το αιτούν δικαστήριο ότι αμφότερες οι προσφορές αναλήψεως υποχρεώσεως είχαν παρόμοιο περιεχόμενο. Επιπλέον, όπως προκύπτει από την ενημέρωση της Επιτροπής προς το αιτούν δικαστήριο, είναι δεδομένο ότι η τιμή εισαγωγής του εξεταζόμενου, εν προκειμένω, κιτρικού οξέως ήταν ανώτερη από την ελάχιστη τιμή εισαγωγής που ίσχυε για τη Weifang κατά το πρώτο τρίμηνο του 2015.
- 19 Στην προκειμένη περίπτωση, μάλιστα, μετά την έναρξη ισχύος της νέας προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως, η Επιτροπή δεν διαπίστωσε κανέναν λόγο για να τροποποιήσει την ελάχιστη τιμή εισαγωγής που είχε καθορισθεί για το πρώτο τρίμηνο του 2015 υπό το πρίσμα της αρχικής προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως. Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ως δυσανάλογη την άρνηση της απαλλαγής μόνο λόγω της μνείας της αποφάσεως 2008/899 η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο συνάψεως της συμβάσεως, ενώ έχει αποδειχθεί ότι δεν υπήρξε παραβίαση της ελάχιστης τιμής εισαγωγής κατά τη σύναψη της συμβάσεως, την τιμολόγηση και την εισαγωγή.
- 20 Η εξεταζόμενη περίπτωση διαφέρει από την περίπτωση που αποτέλεσε αντικείμενο της αποφάσεως της 17ης Σεπτεμβρίου 2014, Baltic Agro (C-3/13). Εκείνη αφορούσε το αν η Baltic Agro AS μπορούσε να θεωρηθεί ως «πρώτος ανεξάρτητος πελάτης» στο πλαίσιο διατάξεως παρόμοιας με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 (σκέψη 25 της αποφάσεως), μολονότι δεν απέκτησε το αγαθό απευθείας από την επιχείρηση που είχε υποβάλει την προσφορά αναλήψεως υποχρεώσεως, αλλά από μεσάζοντα. Το Δικαστήριο έδωσε αρνητική απάντηση ως προς το ζήτημα αυτό. Δεν πρέπει να παρεμβάλλονται μεσάζοντες, διότι σε διαφορετική περίπτωση δεν είναι σαφές το ποιος μπορεί να ζητήσει την απαλλαγή (σκέψη 30 της αποφάσεως). Σκοπός των διατάξεων που αφορούν την απευθείας πώληση είναι να παρέχεται η δυνατότητα ελέγχου «με διαφανή τρόπο τη[ς] κατώτατη[ς] τιμή[ς] εισαγωγής για την οποία οι παραγωγοί-εξαγωγείς έχουν αναλάβει σχετική υποχρέωση» (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón της 3ης Απριλίου 2014 στην υπόθεση Baltic

Agro, C-3/13, σημείο 32). Τούτο δεν είναι εξίσου εφικτό σε περίπτωση εξαγωγής στην οποία παρεμβάλλονται μεσάζοντες, δεδομένου ότι οποιαδήποτε μεταπώληση του αγαθού πριν από την εισαγωγή του στη ΕΕ δύναται να συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες οι οποίες έχουν επιπτώσεις στην τιμή (όπ.π.). Αντιθέτως, στην προκειμένη περίπτωση δεν περιορίστηκε ο έλεγχος τηρήσεως της προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 21 Εάν το Δικαστήριο καταλήξει στην εκτίμηση ότι η μνεία της αποφάσεως 2008/899 στα αρχικώς υποβληθέντα τιμολόγια αναλήψεως υποχρεώσεως αποκλείει την απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ, τίθεται το ερώτημα αν έπρεπε να ληφθούν υπόψη τα μεταγενέστερα υποβληθέντα διορθωμένα τιμολόγια τα οποία πληρούν, αναμφίβολα, τις προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82.
- 22 Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82. Εκ πρώτης όψεως, το γράμμα της εν λόγω διατάξεως φαίνεται σαφές. Ορίζει, δηλαδή, ότι τελωνειακή οφειλή γεννάται κατά τον χρόνο αποδοχής της δηλώσεως για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, εφόσον διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται ένας από τους όρους απαλλαγής που παρατίθενται στο άρθρο 2, παράγραφος 1. Προφανώς, λοιπόν, αποκλείεται η υποβολή εγγράφων μετά την αποδοχή της τελωνειακής διασαφήσεως. Υπό την έννοια αυτή δύναται να ερμηνευθεί και η αιτιολογική σκέψη 11 της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/87. Κατά το πρώτο της εδάφιο, όταν υποβληθεί αίτηση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, επιβάλλεται η προσκόμιση τιμολογίου το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα πληροφοριακά στοιχεία που απαριθμούνται στο παράρτημα του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/82.
- 23 Ωστόσο, κατόπιν προσεκτικότερης εξετάσεως, το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 δεν ορίζει ρητώς τον χρόνο έως τον οποίο επιτρέπεται η υποβολή εγγράφων. Ρητώς καθορίζεται μόνον ο χρόνος γενέσεως της τελωνειακής οφειλής. Αυτή γεννάται κατά την αποδοχή της δήλωσης για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία. Τούτο συμβαίνει όταν «διαπιστώνεται [...] ότι δεν πληρούνται ένας ή περισσότεροι από τους όρους που παρατίθενται στ[ο άρθρο 2, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82]». Δεν παρέχεται καμία διευκρίνιση σχετικά με τον χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να λάβει χώρα η εν λόγω διαπίστωση. Ούτε η αιτιολογική σκέψη 11 της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/87 ορίζει υποχρεωτικώς συγκεκριμένο χρόνο υποβολής των εγγράφων. Αντιθέτως, η σκέψη αυτή μπορεί να ερμηνευθεί και υπό την έννοια ότι η απαλλαγή από τον δασμό αντιντάμπινγκ πρέπει να προβληθεί κατά τη δήλωση για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία· δεν περιέχει καμία μνεία ως προς τον (έσχατο δυνατό) χρόνο υποβολής του τιμολογίου.
- 24 Πρόσθετες αμφιβολίες σχετικά με την παραδοχή ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 ορίζει ως έσχατο δυνατό χρόνο υποβολής εγγράφων την αποδοχή της τελωνειακής διασαφήσεως προκύπτουν από τη

σύγκριση του γράμματος της εν λόγω διατάξεως με τους λοιπούς κανόνες αντιντάμπινγκ. Στην απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, *Tigers* (C-156/16), το Δικαστήριο επισήμανε ότι, σε αντίθεση με άλλους κανονισμούς αντιντάμπινγκ, ο εξεταζόμενος σε εκείνο το πλαίσιο κανονισμός δεν προσδιόριζε το χρονικό σημείο κατά το οποίο το έγκυρο εμπορικό τιμολόγιο πρέπει να προσκομισθεί στο τελωνείο (σκέψη 25 με παραπομπή στο σημείο 60 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi). Παραδείγματος χάρη, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 2320/97 ορίζει τον χρόνο προσκομίσεως του πιστοποιητικού παραγωγής. Τούτο διαφέρει σαφώς από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82.

- 25 Το αιτούν δικαστήριο έχει επίγνωση του ότι κατά την ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης πρέπει να συνεκτιμάται και ο σκοπός της σχετικής ρυθμίσεως. Το τιμολόγιο αναλήψεως υποχρεώσεως υποβάλλεται, ώστε να καταστεί δυνατή η επαλήθευση «ότι οι αποστολές αντιστοιχούν στα εμπορικά έγγραφα» (δεύτερο εδάφιο της αιτιολογικής σκέψης 11 της εκτελεστικής αποφάσεως 2015/87). Συνεπώς, το τιμολόγιο αναλήψεως υποχρεώσεως πρέπει να παρέχεται, καταρχήν, στις τελωνειακές αρχές συγχρόνως με το εκάστοτε αγαθό.
- 26 Ωστόσο, από την επίσης εφαρμοστέα αρχή της αναλογικότητας θα μπορούσε να προκύψει ότι μεμονωμένα στοιχεία στο τιμολόγιο αναλήψεως υποχρεώσεως δύναται να συμπληρωθούν ή να διορθωθούν, εφόσον κατ' αυτόν τον τρόπο καθίσταται εφικτή η επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με την επισήμανση των στοιχείων αυτών. Τούτο θα μπορούσε να ισχύει ως προς την απόδειξη τηρήσεως της προσφοράς αναλήψεως υποχρεώσεως, καθόσον η απόδειξη αυτή με βάση το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 στηρίζεται αποκλειστικώς στην ενημέρωση που παρέχει ο ίδιος ο παραγωγός-εξαγωγέας.
- 27 Υπέρ της ερμηνείας αυτής σχετικά με τον χρόνο της υποχρεώσεως υποβολής θα συνηγορούσε ενδεχομένως η σύγκριση με το άρθρο 78 του ΚΤΚ. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η όλη οικονομία του εν λόγω άρθρου συνίσταται στην «ευθυγράμμιση της τελωνειακής διαδικασίας προς την πραγματικότητα» (απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2017, *Tigers*, C-156/16, σκέψη 31). Για το αιτούν δικαστήριο δεν υφίσταται προφανής λόγος, ώστε να μην ισχύει το ίδιο και ως προς τη διαδικασία επιστροφής. Πάντως, το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 δεν αποκλείει –όπως επισημάνθηκε– τη μεταγενέστερη υποβολή εγγράφων.
- 28 Τέλος, στην υπό κρίση υπόθεση, η μεταγενέστερη διόρθωση του τιμολογίου αναλήψεως υποχρεώσεως δεν θα αύξανε ούτε τον κίνδυνο καταστρατηγήσεως. Η μνημία της μη ισχύουσας αποφάσεως 2008/899 ήταν ένα μεμονωμένο σφάλμα το οποίο δεν επηρέασε την εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων απαλλαγής από δασμό αντιντάμπινγκ. Δεδομένου ότι η δήλωση που προβλέπεται στο σημείο 9 του παραρτήματος του εκτελεστικού κανονισμού 2015/82 συνιστά ούτως ή άλλως ενημέρωση εκ μέρους του ίδιου του παραγωγού-εξαγωγέα, ο χρόνος υποβολής της δεν επηρεάζει την ακρίβεια του περιεχομένου της. Το αιτούν δικαστήριο

εκτιμά, εν τέλει, ότι καθοριστική σημασία για την απαλλαγή από δασμό αντιντάμπινγκ πρέπει να έχει το ουσιαστικό κριτήριο που έγκειται στο αν τηρήθηκε όντως η τιμή που καθορίσθηκε με την ανάληψη υποχρέωσης. Τούτο δεν αμφισβητείται εν προκειμένω.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ